

หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนา
ระบบจัดการปัญหาหาสาเหตุ
ในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช
(ฉบับปรับแก้ไข 2)

ดร.พิศมัย ทองเที่ยง

เว็บไซต์คลังข้อมูลดิจิทัลด้านคุณธรรมความดี และแอปพลิเคชัน Moral Touch
รูปภาพ <https://www.flaticon.com/สนับสนุนโดยหน่วยงาน-ภาคี-เครือข่าย>

หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนา

ระบบจัดการปัญหาหาสาเหตุ

ในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช

(ฉบับปรับแก้ไข 2)

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

ชื่อหนังสือ

: หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัล
ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2)

ปีที่เผยแพร่

: พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2564

: ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2564 (e-book)

: ปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2566 (e-book)

ISBN (e-book)

: 978-616-598-303-7

จัดทำโดย/ผู้เขียน

: ดร.พิศมัย ทองเที่ยง

ที่ปรึกษา

: รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร)

: ว่าที่ ร้อยตรีสุคิด ลั่นซ้าย อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.

การเผยแพร่

: เว็บไซต์คลังข้อมูลดิจิทัลด้านคุณธรรมความดี <https://dl.moralcenter.or.th> และแอปพลิเคชัน
(Application) Moral Touch ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ/National Library of Thailand Cataloging in Publication data

พิศมัย ทองเที่ยง.

หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัล
ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2).-- พิมพ์ครั้งที่ 3.--

กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2566.

56 หน้า.

1. การติดยาเสพติด -- แง่ศาสนา. I. ชื่อเรื่อง.

294.31176229

ISBN 978-616-598-303-7

คำนิยม

ดร.พิศมัย ทองเทียะ ได้นำศาสตร์พระราชาชองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เพื่อศึกษาทำความเข้าใจปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลที่มีความเปลี่ยนแปลง รวดเร็ว รุนแรง และซับซ้อนเช่นโลกปัจจุบัน โดยเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้จากประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มแรงงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญยาเสพติดสำนักงาน ป.ป.ส. ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้สำหรับสร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในอนาคตให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมาโดยลำดับ และพยายามสังเคราะห์องค์ความรู้แบบอุปนัยเพื่อพัฒนาเป็นข้อเขียนทางวิชาการสำหรับแลกเปลี่ยน เรียนรู้ให้กับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิมพ์เผยแพร่ให้กว้างขวางออกไป

ข้อเท็จจริง ข้อมูล ข้อคิด ความเห็น และข้อสรุปต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอในเอกสารทางวิชาการเล่มนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์สำหรับแบ่งปันกันแล้ว ยังสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดเรื่อยๆ ไป

ว่าที่ร้อยตรี สุจิต ลั่นซ้าย

อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขปัญยาเสพติด

มกราคม 2564

คำนำ

ปัญหาหาเสพติดในกลุ่มประชาชนวัยทำงานส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ที่ผ่านมาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน จำเป็นต้องมีข้อมูลสถานการณ์ปัญหา บทวิเคราะห์แนวโน้ม และข้อเสนอแนะ ประกอบการพิจารณาจัดทำแผน กลยุทธ์ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบายด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้เขียนจึงได้พัฒนาความรู้ที่ได้สอนน้องๆ เพื่อนร่วมงาน คิวิเคราะห์เชิงระบบต่อยอดพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ในกลุ่มวัยทำงาน เป็นองค์รวมตามลำดับขั้น เริ่มจากหลักการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาหาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4 หลักการจัดทำกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัล ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา และหลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา ฉบับปรับแก้ไข 2 นี้ ซึ่งเป็นข้อมูลการวิเคราะห์สังเคราะห์เมื่อปี พ.ศ. 2564 ได้ปรับแก้ไขเนื้อหาบางส่วนให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อันเป็นหลักสากล สามารถปรับประยุกต์ใช้ได้กับทุกคน/องค์การฯ ตอบโจทย์นโยบายยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ มีสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด-19 เป็นตัวเร่งพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล/นวัตกรรมช่วยให้ชีวิต/งานง่าย สะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างคุณค่าความสำเร็จในการดำเนินงานระบบจัดการปัญหาหาเสพติดที่เรียบง่ายยั่งยืน มาแลกเปลี่ยนแบ่งปันโดยใช้กระบวนการจัดการองค์ความรู้ 7 ขั้นตอน ของ ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ นำความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เรียบเรียงเขียนเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) พร้อมแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เรียนรู้ องค์ความรู้มุ่งสู่การทดลองปรับประยุกต์ใช้ต่อยอดสร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่าให้กับสังคมเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยยาเสพติด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์ความรู้หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบฯ นี้ จะสร้างความสำเร็จต่อเนื่องยั่งยืนในการดำเนินงาน ช่วยทำให้งานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดที่มีอยู่เดิมเป็นระบบที่ง่ายไม่ซ้ำซ้อน/เป็นเลิศยั่งยืนในสถานประกอบ กิจการ ร้านค้า ธุรกิจ ทั้งขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และเครือข่าย เพื่อประชาชนทุกช่วงวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีภูมิคุ้มกันปลอดภัยยาเสพติด และมีศักยภาพแข่งขันทาง เศรษฐกิจ/สังคม พร้อมพัฒนาประเทศมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออินทร์ คุณแม่ทองสุข ทองเที่ยง ท่าน รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร) ท่านพระมหากิตติเรศ กิตติญาโณ ขอบพระคุณ ท่านผู้บริหารหน่วยงาน ว่าที่ร้อยตรีสุคิด ลั่นซ้าย อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด และขอบคุณพี่สาว นางทวีทรัพย์ ทองเที่ยง พี่ชาย ร้อยเอกกองอาจ ทองเที่ยง หัวหน้างาน พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทั้งที่เรียนและ ทำงาน ช่วยสนับสนุน/ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าจุดความคิดพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ พร้อม ทดลองใช้ต่อยอดสร้างเป็นนวัตกรรมที่มีคุณค่ากับสังคม หนุนเสริมการดำเนินงาน ลดอุปสงค์ยาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดร.พิศมัย ทองเที่ยง

พ.ศ. 2566

สารบัญ

หน้า

หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัล
ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับแก้ไข 2)

คำนิยาม	ค
คำนำ	ง
สารบัญ	ฉ
บทสรุปผู้บริหาร	ช
1. เกริ่นนำ	1
2. กรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	2
3. ขั้นตอนการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา	
3.1 การวิเคราะห์ทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสาป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกลุ่มวัยทำงาน	11
3.2 การลงพื้นที่ วิเคราะห์ หาสาเหตุ ปัจจัยอาสา เข้าถึงความต้องการที่แท้จริง ของกลุ่มวัยทำงาน	17
3.3 การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาจัดการปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน	22
○ การดำเนินงานระบบจัดการปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัล ด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา	27
4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	31
5. เทคนิคการสร้าง/พัฒนาระบบที่ดี	33
6. บทส่งท้าย	36
เอกสารอ้างอิง	39

บทสรุปผู้บริหาร

หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติด

ในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา

(ฉบับปรับแก้ไข 2)

โดย ดร.พิศมัย ทองเที่ยง, 2566.

1. สรุป

 สปก. = 4+ แส่น
แห่ง และเครือข่ายมีระบบ
จัดการปัญหาเสพติด
สู่ความสำเร็จเป็นเลิศยั่งยืน

 ประชาชนวัยทำงาน = 38+ ล้านคน

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ตีปลดภัยยาเสพติด พร้อมแข่งขัน
พัฒนาเศรษฐกิจมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

① สร้างคุณค่าความสำเร็จด้วย

ระบบการทำงานอาสาที่ง่าย

ยั่งยืน

② ขับเคลื่อนกลยุทธ์เชิงรุก

③ ส่งเสริมบูรณาการทำงาน

ในพื้นที่

④ สร้างการทำงานเครือข่ายที่เป็นเลิศ

3. ขั้นตอนหลักการสังเคราะห์

① ศึกษา เข้าใจการดำเนินงานอาสา

② ลงพื้นที่ สืบสาวสาเหตุ ปัจจัยอาสา เข้าถึง

ความต้องการแท้จริงกลุ่มวัยทำงาน

③ สังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาที่ง่ายยั่งยืน

4. ระบบ/กลไก:

 เข้าใจกลไกอาสา:

สปก. ร้านค้า เครือข่าย

 เข้าถึงบริหารจัดการ

ทรัพยากรอาสา 3M:

- M1 มีนโยบาย/ ผู้รับผิดชอบทำงานอาสา

- M2 มีการอบรมพัฒนาศักยภาพทำงานอาสา

- M3 สนับสนุนงบประมาณทำงานอาสาต่อเนื่อง

 M4 จัดการระบบอาสาพัฒนางานเป็นเลิศ:

① มีใจรักอาสาวางแผนอย่างเข้าใจ

② เพียรอาสาเรียนรู้กิจกรรมให้ความรู้ ค้นหา

ให้โอกาส ช่วยเหลือ เข้าถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วย
3 ทักษะทำงานยุคดิจิทัลสร้างภูมิคุ้มกันปลดภัยยาเสพติด

③ ใจอาสาฝึกฝนสรุปประเมินผลความพึงพอใจเข้าถึง
ความต้องการแท้จริง

④ ใจอาสาไตร่ตรองนำปัญหา อุปสรรค พัฒนางานให้
ดียิ่งขึ้น

5. เทคนิคการสร้าง/พัฒนาระบบที่ดี

① คิดวิเคราะห์เชิงระบบ

② มองการทำงานเป็นองค์รวม

③ มีขั้นตอนการทำงานตามลำดับขั้น/วัฏจักร

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

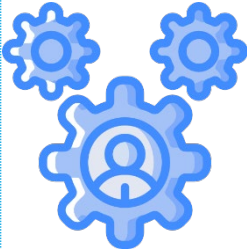
การดำเนินงานระบบจัดการปัญหายาเสพติด

ในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักคุณธรรมกับศาสตร์พระราชา

(ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2)

โดย ดร.พิศมัย ทองเที่ยง, 2566.

1. เข้าใจบริบทกลไกอาสา:

☞ สปก. ร้านค้า
ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่
☞ เครือข่ายทำงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. เข้าถึงบริหารทรัพยากรอาสา 3ท:

☞ M1 มีนโยบาย และผู้รับผิดชอบทำงานอาสา
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง
(เครื่องมือ/คน)

☞ M2 มีการอบรม พัฒนาศักยภาพ แก่นนำ หัวหน้า
งาน และเครือข่ายทำงาน
อาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นประจำทุกปี
(คน)

☞ M3 สนับสนุน
งบประมาณดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
อย่างต่อเนื่อง (เงิน)

3. ท4-จัดการระบบอาสาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

1 มีใจรักอาสา

วางแผน: เข้าใจบริบท

2 เพียรอาสาดำเนินกิจกรรม : เข้าถึงกลุ่มวัย

ทำงานใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นตัวช่วย

😊 ติดป้าย ประกาศ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้
การมีส่วนร่วม สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด

😊 ตรวจสอบสภาพประจำปี ค้นหา สังเกตพฤติกรรม

ให้คำปรึกษา แนะนำ

😊 ให้โอกาส ติดตาม

ช่วยเหลือ (ถ้ามี)

😊 ส่งเสริมกิจกรรมอาสา

CSR/พัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้วย 3 ทักษะทำงาน

ยุคดิจิทัล : การใช้ชีวิต การอยู่ร่วมกัน และการทำงาน

3 ใจอาสาฝึกฝนสุปรายงาน/ประเมินผลความ

พึงพอใจ: เข้าถึงความต้องการที่แท้จริงกลุ่มวัยทำงาน

4 ใจอาสาไตร่ตรองพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น:

นำปัญหา อุปสรรค สภาพแวดล้อม พัฒนางานระบบ

จัดการปัญหาเสพติดให้ดีขึ้นด้วยปัญญาความดีงาม

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติด

ในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช (ฉบับปรับแก้ไข 2)

1. เกริ่นนำ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานที่ผ่านมาจำเป็นต้องมีข้อมูลสถานการณ์ปัญหา แนวโน้ม และข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการตัดสินใจวางแผน กลยุทธ์ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบายด้านลดอุปสงค์ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้เขียนจึงได้พัฒนาความรู้ที่ได้สอนน้องๆ เพื่อนร่วมงานเป็นองค์ความรู้ “หลักการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4” พัฒนาข้อเสนอแนะ เป็นองค์ความรู้ “หลักการจัดทำกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช” คติวิเคราะห์เชิงระบบต่อยอดเป็นองค์ความรู้ “หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช” ฉบับปรับแก้ไข 2 นี้ ซึ่งเป็นข้อมูลการวิเคราะห์สังเคราะห์เมื่อปี พ.ศ. 2564 ได้ปรับแก้ไขเนื้อหาบางส่วนให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มีสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 เป็นตัวเร่งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล/นวัตกรรมเพิ่มมากขึ้น วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างคุณค่าความสำเร็จในการดำเนินงานระบบจัดการปัญหาเสพติดที่เรียบง่ายยั่งยืน ลดขั้นตอนที่ยุงยาก ขับเคลื่อนกลยุทธ์ในเชิงรุก ส่งเสริมบูรณาการทำงานในพื้นที่ และสร้างการทำงานเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นตัวช่วย พร้อมแลกเปลี่ยนแบ่งปันองค์ความรู้นี้ด้วยกระบวนการจัดการองค์ความรู้ 7 ขั้นตอน ของ ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เริ่มจากบ่งชี้ความรู้ สร้างและแสวงหาความรู้ จัดความรู้ให้เป็นระบบ ประมวลผลและกลั่นกรองเข้าถึงความรู้ แบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเรียนรู้ สนับสนุนการดำเนินงานลดอุปสงค์ยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต

<<หลักความสำเร็จ: อิทธบาท 4..>>

...นำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการ มี 4 ข้อ...

1. ฉันทะ: มีใจรัก พอใจทำสิ่งนั้น
2. วิริยะ: ความขยัน พากเพียรทำ หมั่นทำสิ่งนั้น
3. จิตตะ: เอาใจฝึกฝน คิดทำสิ่งนั้น
4. วิมังสา: หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล

(พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

2. กรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

โดยการดำเนินการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบองค์ความรู้ มีกรอบแนวคิดทฤษฎีที่นำมาหลอมรวม/บูรณาการกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานมุ่งผลสู่ความเป็นเลิศยั่งยืน สามารถสรุปกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องได้ เริ่มจากกรอบคิดหลักธรรมนำสู่ความสำเร็จในกิจการ

■ **หลักพุทธธรรม: อิทธิบาท 4** พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้กล่าวถึง อิทธิบาท 4 ไว้ในพระไตรปิฎกว่า ภิกษุทั้งหลายควรเจริญธรรม 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา เพื่อให้รู้ยิ่งในความปรารถนา (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 21/303/391) อันเป็นหลักธรรมซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการนั้นๆ มี 4 ประการ คือ 1) ฉันทะ ความพอใจ มีใจรัก ทำสิ่งนั้น 2) วิริยะ ความเพียร ขยัน อดทน หมั่นกระทำสิ่งนั้น 3) จิตตะ ความคิด เอาใจฝึกฝน จิตระบรู้ในสิ่งที่ทำ 4) วิมังสา การไตร่ตรอง ใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต, 2548: 26 และวิกิพีเดีย, 2562) ผสานกับหลักการทรงงานที่มุ่งเน้นทำงานด้วยความเข้าใจ เพื่อเข้าถึงใจกลุ่มเป้าหมาย พร้อมพัฒนาชีวิตงานด้วยความพอประมาณ สืบสานต่อยอดทำงานด้วยจิตอาสา มุ่งผลสู่ความสำเร็จเป็นเลิศยั่งยืน

■ **ศาสตร์พระราช** เป็นการนำหลักการทรงงานพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ร.๙) ได้แก่ ยุทธศาสตร์เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สืบสานต่อยอดการทำงานจิตอาสา โดยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๑๐) โดยมีการนำ

○ **หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา** เป็นยุทธศาสตร์พระราชทานในการทรงงานของในหลวง ร.๙ ซึ่งพระองค์ท่านจะทรงศึกษาข้อมูลและปัจจัยต่างๆ อย่างถ่องแท้ก่อน

(ปราโมทย์ ไหม้กลัด, 2559: 70 – 71) โดยทำความเข้าใจปัญหาของประชาชน งานที่ปฏิบัติ และงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าถึงจิตใจประชาชนในพื้นที่ พร้อมพัฒนางานในทุกด้านควบคู่กันอย่างเป็นระบบ (ปรัชญา ปานเกตุ, 2561: 49 – 50) เชื่อมโยงกับการพัฒนาชีวิตงานด้วยความรู้บวกคุณธรรม ในการพอประมาณ มีเหตุผล และภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยยาเสพติดในสังคม

○ **หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นปรัชญาที่ในหลวง ร.๙ มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนชาวไทยทุกระดับครอบคลุมครัว ชุมชน และรัฐบาล เป็นการพัฒนาบริหารประเทศในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ ความพอเพียงหมายถึง พอประมาณ มีเหตุผล และระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยอาศัยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน พร้อมเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีสำนึกในคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริตและมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน เพียร มีสติปัญญา และรอบคอบ เกิดเป็นความสมดุลเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (สำนักงาน กปร., 2555: 34-35) ซึ่งความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน อยู่ภายใต้เงื่อนไข ความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัด ระวัง) และคุณธรรม (ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อดทน แบ่งปัน) เพื่อพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ สังคมให้สมดุล มั่นคง และยั่งยืน (ปรัชญา ปานเกตุ, 2561) โดยแบบอย่างความพอเพียงของในหลวง ร.9 คือ ความไม่หุนหัน ไม่ฟุ้งเฟ้อ (ปราโมทย์ ไหม้กลัด, 2559: 62) พร้อมสืบสานต่อยอดหลักการทรงงานของพ่อ (ร.9) ด้วยหัวใจ โดยในหลวง ร.10

■ **จิตอาสา** เป็นพระราชปณิธานของ ร.10 ที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการของพระบรมราชชนกที่ได้ทรงพระราชทานไว้ไว้สำหรับการพัฒนาประเทศ ต่อมาทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานชื่อใหม่เป็น “โครงการจิตอาสาเราทำความดี ด้วยหัวใจ” พระราชทานให้ไว้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยทุกคน มีความเสียสละ และความสามัคคีในการสร้างสรรค์ความดี เพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติ (หน่วยราชการในพระองค์, 2565,

22 ก.ค.) ซึ่งจิตอาสาเป็นดอกไม้ที่ให้ผลเป็น คือ “...การพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สร้างคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (ประพีร์พรรณ ภาวนะวัฒน์, 2556: คำนำ) เห็นได้จากบทเรียนการทำงานจิตอาสาเป็นพลังสร้างโลกของขบวนการพุทธนิจิไต๋วันที่เน้นหัวใจความเป็นมนุษย์ในการทำงานช่วยเหลือสังคม/คนยากไร้ (อำพล จินดาวัฒน์, 2549: ปก และคำนำ) นำกรอบคิดทั้งหมดข้างต้นมา สังเคราะห์ หรือหลอมรวมด้วยการให้เหตุผลจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวมตกผลึกเป็นองค์ความรู้ใหม่ต่อไป

■ **การสังเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Reasoning)** การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นกระบวนการบูรณาการปัจจัยต่างๆ ตั้งแต่ 2 ปัจจัยขึ้นไปประกอบกันเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ (วิกิพีเดีย, 2563) โดยการสังเคราะห์แบบอุปนัย คือ กระบวนการบูรณาการปัจจัยต่างๆ เกิดเป็นสิ่งใหม่ ด้วยการให้เหตุผลจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นการรวบรวมข้อเท็จจริงจากพื้นที่ต่างๆ แล้วสรุปเป็นทฤษฎี และอ้างเหตุผลที่อาศัยหลักฐานจากประสบการณ์ (OxfordLanguages, 2563) กอปรกับแนวคิดศาสตร์ตะวันตก โดยดำเนินการปัจจัย/ขั้นตอนกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นจนจบเป็นสินค้าหรือบริการหมุนเวียนเป็นวงรอบๆ ไปเรื่อยๆ พัฒนาการทำงานขององค์กรสู่ความสำเร็จยั่งยืน

■ **ทฤษฎีองค์การของ Wiener** เมื่อ ค.ศ. 1948 Norbert Wiener ได้เสนอแนวคิดระบบจัดการตนเอง (Self-Organizing Systems) ที่ปรับใช้ได้ทั้งชีวิตและเครื่องจักร ซึ่งเป็นการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมโดยอาศัยประสบการณ์เรียนรู้และวิวัฒนาการ มีการใช้วัสดุเพื่อการเปลี่ยนแปลง คัดเลือกโดยธรรมชาติ และสะท้อนกลับ (feedbacks) แล้วเริ่มต้นทั้งสองกระบวนการใหม่ (pp. 200) โดยทฤษฎีองค์การตามแนวคิดของ Wiener ประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ (อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2558: 35 – 37) ได้แก่

- 1) ปัจจัยนำเข้า เช่น วัตถุดิบ แรงงาน ทุน ฯลฯ
 - 2) กระบวนการ เป็นขั้นตอนการดำเนินการผลิตเปลี่ยนวัตถุดิบให้เป็นสินค้าและบริการ
 - 3) ผลผลิต คือ สินค้าและบริการขององค์กร
 - 4) ข้อมูลย้อนกลับภายในองค์กร เช่น ความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับผู้บริหาร เครื่องจักรล้าสมัย สภาพภายในโรงงานไม่ดี ฯลฯ
 - 5) สิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร เช่น ผู้บริโภค สภาพเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคม ประเพณี และค่านิยมต่างๆ
- โดยมีการบริหารจัดการปัจจัยพื้นฐาน 4 ด้าน ในการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน

■ **หลักการบริหาร 4M ของ Drucker** เมื่อราว ค.ศ. 1986 Peter F. Drucker ได้เสนอแนวคิด Management Tasks, Responsibilities, Practices ซึ่งมีจุดประสงค์ของการจัดองค์กรเพื่อใช้กำลังการผลิตของมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ (to make human strength productive) การใช้เทคโนโลยี (Technocracy) ที่มีประสิทธิภาพในการสร้างสินค้าและบริการทางเศรษฐกิจ การมีเงินทุน (Capital fund) สำหรับอนาคต และการจัดการ (the role and function of the manager) pp. 547 ซึ่งในการบริหารองค์กรจำเป็นต้องมีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการจัดการ 4M ของ Peter F. Drucker (อ้างถึงใน sebsportclub, 2563) ประกอบด้วย

- 1) คน (Man) เป็นการบริหารคนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด
- 2) เงิน (Money) เป็นการบริหารเงิน ให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อย และเกิดประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลสูงสุด
- 3) วัสดุสิ่งของ (Material) เป็นการบริหารวัสดุในการดำเนินงานให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุดหรือเกิดประโยชน์สูงสุด

4) การจัดการ (Management) เป็นกระบวนการจัดการบริหารเพื่อควบคุมงานทั้งหมดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่
จากนั้นเพิ่มประสิทธิภาพขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานให้เป็นวัฏจักรเพื่อพัฒนาการทำงานสู่ความเป็นเลิศ

■ **วัฏจักร PDCA ของ Deming** เมื่อ ค.ศ. 1967 W. Edwards Deming ได้เสนอแนวคิดวงจรของวิธีทางสถิติประยุกต์ (Cycle of Applied Statistical Method) ประกอบด้วย การออกแบบ (Design) การผลิต (Make) การขาย (Sell) และการทดสอบบริการ (Service Test) โดยมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (continuing process) เป็นวงจรไม่สิ้นสุด (in a never-ending cycle) pp. 91 ซึ่งวัฏจักรเดมิง (Deming cycle) ถูกประยุกต์ใช้มาตามลำดับ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (อ้างถึงใน สารโจน โอพิทักษ์ชีวิน, 82 - 83) ดังนี้

1) Plan เป็นการวางแผนในการปฏิบัติงาน ระบุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กำหนดแผนกิจกรรม

2) Do เป็นการดำเนินกิจกรรมตามแผน

3) Check เป็นการตรวจสอบ ศึกษาผลลัพธ์เพื่อดูความก้าวหน้า

4) Action เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการ เรียนรู้สิ่งใหม่

พร้อมนำสถานการณ์โลกปัจจุบันมาสร้างแนวทางรับมือ เตรียมรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต

■ **ความท้าทายสำหรับผู้ในยุคใหม่ VUCA world** นำมาใช้ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1987 ของ Warren Bennis และ Burt Nanus ได้อธิบายสะท้อนให้เห็นสถานการณ์สงครามทหารของ US Army ว่ามีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ (อ้างถึงใน WIKIPEDIA, 2020) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในสถานการณ์โลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมเศรษฐกิจผันผวนสูง (Volatility) ไม่แน่นอน

(Uncertainty) ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ (Complexity) และคลุมเครือไม่ชัดเจน (Ambiguity) โดยแนวทางรับมือ VUCA World สำหรับผู้นำองค์กรมี 4 ด้าน (อ้างอิงใน ศศิมา สุขสว่าง, 2560) ดังนี้

1) การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน (Vision) มีการสื่อสาร (Communicate) กับทีมงาน มีความเชื่อมั่นในตัวเองและผู้อื่น (Belief) และมั่นใจ (Focus) ว่าทีมงานมีความสามารถ ก้าวไปด้วยกันกับทิศทางขององค์กร

2) การทำความเข้าใจ (Understanding) เกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ขีดความสามารถ และกลยุทธ์ขององค์กร ด้วยการรับฟังข้อมูล-ความคิดเห็นของลูกค้า และ Stakeholder ซึ่งจะต้องมีความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) เรียนรู้พัฒนาสิ่งใหม่ๆ การเอาใจใส่ (Empathy) และการเปิดใจ (Open mind) รับแนวคิดใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์มาพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

3) ความชัดเจนกระจ่าง (Clarify) โดยการจัดระบบให้เรียบง่าย (Simplify) ลดความซับซ้อน หรือขั้นตอนที่ไม่สร้างคุณค่า การตระหนักรู้ (Awareness) ใช้ประสบการณ์ในการทำงานและการตัดสินใจ การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) และการมองแบบองค์รวมแล้วแยกออกมาเป็นส่วนต่างๆ ให้ชัดเจน

4) ความว่องไว (Agility) ต่อการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม โดยการตัดสินใจ (Decisiveness) ด้วยความมั่นใจ การพัฒนา (Innovation) เพื่อแก้ปัญหา และการให้อำนาจ (Empower) สร้างเครือข่ายทำงาน ร่วมกัน/สนับสนุนให้ผู้อื่นทำงานที่ยอดเยี่ยม

นอกจากนี้ พร้อมนำความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล (กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน, 2561) พบว่า ในช่วงปี 2564 ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยเต็มรูปแบบ เกิดการเคลื่อนย้ายวัยทำงานระหว่างประเทศจำนวนมาก เน้นการใช้วัยทำงานกลุ่มที่ไม่ใช้ฝีมือ และวัยทำงานกึ่งฝีมือเดินทางไป

ทำงานต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยเปลี่ยนเป็นรูปแบบใหม่ (New Normal Economy) โดยเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นการไปลงทุนต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ความไม่สอดคล้องของตลาดแรงงานเนื่องจากนักศึกษาจบใหม่เลือกงานไม่ตรงสาย เทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานที่มีรายได้น้อยและวัยทำงานการศึกษาต่ำเสี่ยงถูกทดแทนด้วยเทคโนโลยีหุ่นยนต์ คนรุ่นใหม่ต้องการมีอิสระทำตามใจตัวเองหันมาทำงาน gig worker มากขึ้น และสถาบันอุดมศึกษาขาดการเชื่อมโยง 5 ด้าน ได้แก่ นายจ้าง/สถานประกอบการ องค์กรที่ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย สถาบัน/องค์กรอื่นๆ กระทรวงแรงงาน และศึกษาระดับอื่นๆ ก่อนมาถึงอุดมศึกษา

ทิศทางตลาดแรงงานในอนาคตต้องเผื่อระวังเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าทำให้ห่วงโซ่การผลิตสั้นลง มีการทดแทนวัยทำงานด้วยปัญญาประดิษฐ์ การขาดแคลนประชากรวัยทำงานส่งผลให้ประเทศที่พัฒนาแล้วทยอยออกมาตรการนำเข้าวัยทำงานต่างชาติ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนวัยทำงาน และข้อพิพาททางการค้าระหว่างสหรัฐกับจีน หากยึดเยื้อ รุนแรง จะส่งผลกระทบต่อปริมาณการค้า และเศรษฐกิจของโลก

ดังนั้น วัยทำงานยุคใหม่จึงต้องเข้าใจตนเอง เรียนรู้ตลอดชีวิต ทำงานเป็นทีม เข้าใจในความเชื่อของตนเองอย่างถ่องแท้ สร้างวิสัยทัศน์ร่วม มองภาพรวมอย่างเป็นระบบ มีทักษะดิจิทัลลองผิดลองถูกอย่างรวดเร็ว การคิดวิเคราะห์รอบด้าน การคิดแบบเจ้าของ และการคิดต่อยอดสู่สิ่งใหม่

แนวทางการปรับตัวของวัยทำงานเพื่อลดความเสี่ยง คือ การสร้างสิ่งใหม่ (Reinvent) ตลอดเวลา ด้วยการกำหนดเป้าหมาย ขวนขวายเติมทักษะที่ขาด และสร้างความสามารถจากตัวช่วย ซึ่งแนวทางที่รัฐบาลสามารถช่วยให้วัยทำงานไทย Reinvent ตัวเองได้เร็วขึ้นมี ดังนี้ 1) การสร้างระบบข้อมูลทักษะที่จำเป็น 2) การสร้างระบบแนะแนวอาชีพ 3) การส่งเสริมการแข่งขันพัฒนาฝีมือวัยทำงาน 4) การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการอบรม

มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้าง/พัฒนาระบบองค์ความรู้นี้

จะเห็นว่าจากรอบแนวคิดหลักพุทธธรรม (อิทธิบาท 4) ศาสตร์พระราชาเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจิตอาสา กอปรกับศาสตร์ตะวันตก ทฤษฎีองค์การ หลักการบริหาร 4M วัฏจักร PDCA แนวทางรับมือ VUCA world และแนวทางรับมือการเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานยุคดิจิทัล นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือหลอมรวมกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ตกผลึกเป็นองค์ความรู้สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลที่เรียบง่ายเป็นเลิศและยั่งยืนนี้ สรุปรอบแนวคิด (Operation Framework) ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการดำเนินงานหลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการ
ปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา

หลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติด ในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา

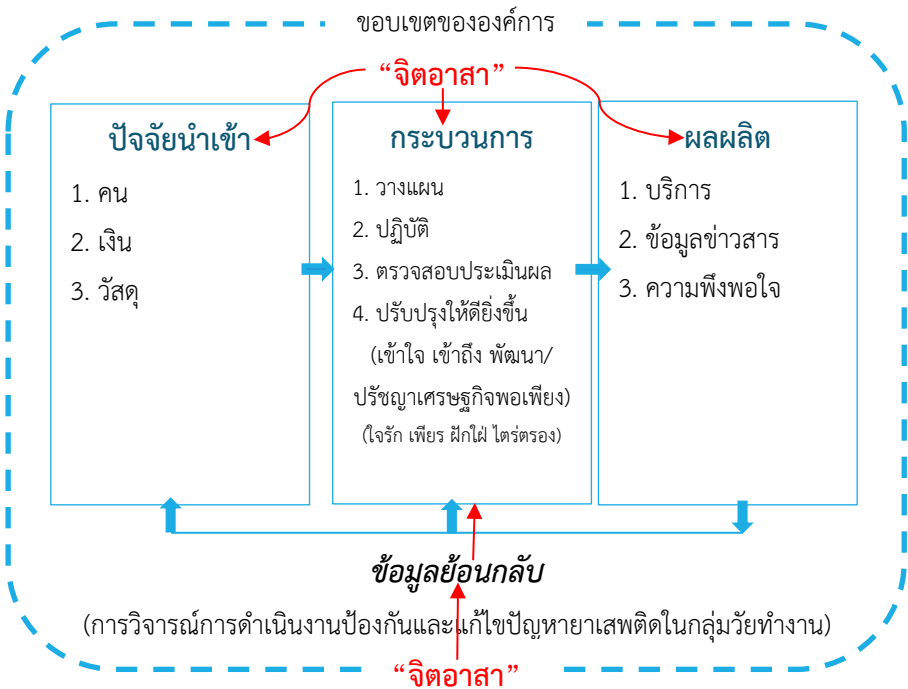
1. เข้าใจการดำเนินงาน

2. เข้าถึงความต้องการ

3. พัฒนาระบบ*

*การดำเนินงานระบบจัดการปัญหาเสพติดฯ

สภาพแวดล้อมภายนอก

สภาพแวดล้อมภายนอก: VUCA World = สภาพเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคม ประเพณี ค่านิยม

3. ขั้นตอนการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช

ในการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบ จะดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ เชื่อมโยง บูรณาการความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผสานกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน โดยองค์ความรู้นี้เป็นข้อมูลการวิเคราะห์/สังเคราะห์เมื่อปี พ.ศ. 2564 ได้มีการปรับแก้ไขเนื้อหาข้อมูลบางส่วนถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในฉบับปรับแก้ไข 2 นี้ สรุปขั้นตอนการดำเนินงานสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน

ในการดำเนินงานสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบองค์ความรู้ เริ่มจากศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน ทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน เกี่ยวกับแนวปฏิบัติ การจัดทำมาตรฐานด้านยาเสพติด เช่น โครงการโรงงานสีขาว มาตรฐานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบกิจการ (มยส.) สรุปบทเรียนการดำเนินงาน และคู่มือการดำเนินงานของกลไก รวมทั้ง ข้อจำกัด บริบทการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน เชื่อมโยงบูรณาการเพื่อสร้าง/พัฒนาระบบองค์ความรู้นี้ สนับสนุนการขับเคลื่อนงานกลยุทธ์ในเชิงรุก สรุปการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สำคัญในกลุ่มวัยทำงานที่ผ่านมาจนถึงปี พ.ศ. 2564 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สำคัญในกลุ่มวัยทำงาน

การดำเนินงาน	กระบวนการ	ข้อจำกัด
1. แนวปฏิบัติในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน/สถานประกอบการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ส่วนป้องกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม, 2563: 1 – 3)	1. การสร้างการรับรู้ภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน - ประชุม อบรม ชี้แจง เพื่อพัฒนาศักยภาพและจัดทำระบบมาตรฐานด้านยาเสพติด - รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้ความรู้ - เชิญชวนแสดงเจตจำนง เข้าร่วมกิจกรรม - กิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างเจตคติที่ดี และสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย - สร้างการมีส่วนร่วมป้องกันฯ 2. สร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานประกอบการ - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดทำมาตรฐานด้านยาเสพติด - เผื่อระวัง สอดส่อง ตรวจตรา ป้องกัน จัดระเบียบสังคม - ค้นหา สังเกตพฤติการณ์ ให้คำปรึกษา แนะนำ - การให้โอกาสผู้เสพผู้ติดยาเสพติด	- สถานประกอบการบางแห่งไม่ให้ความร่วมมือ/สื่อไม่น่าสนใจ - วัยทำงานบางคนไม่มีความรู้หรือมีความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด - กลไกบางส่วนขาดความรู้/การบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่

การดำเนินงาน	กระบวนการ	ข้อจำกัด
	- ติดตามช่วยเหลือวีการทำงาน - ส่งเสริมการมีสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิต - ส่งเสริมการสร้างพัฒนาเครือข่าย	
2. โครงการโรงงานสีขาว มีหลักเกณฑ์แนวทางการดำเนินงาน 8 ข้อ (กองสวัสดิการแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 24)	1. ประกาศนโยบาย 2. จัดทำป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัยหรืออันตราย ตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด 3. แต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคลผู้รับผิดชอบ 4. ให้ความรู้พนักงาน 5. จัดกิจกรรมรณรงค์ฯ 6. ตรวจสอบสภาพ 7. การดำเนินงานกับพนักงานไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 8. จัดเก็บเอกสาร/บันทึกไว้ตรวจสอบ	- ความต่อเนื่องในการดำเนินงานหลังจากดำเนินการครบตามเกณฑ์ทั้ง 8 ข้อแล้ว - การตีความข้อกำหนดไม่พบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด - ขนาดของป้ายหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพิษภัยหรืออันตรายตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด
3. มาตรฐานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบกิจการ (มยส.) มีหลักเกณฑ์การดำเนินงาน 6 ข้อกำหนดหลัก 23 ข้อกำหนดย่อย	1. การบริหารจัดการ: ประกาศนโยบาย แต่งตั้งคณะทำงาน/ผู้รับผิดชอบ แผนงาน/งบประมาณ การบันทึกและเก็บข้อมูล 2. คณะทำงานจัดประชุม หรือ	- ขั้นตอนการทำงานยุ่งยากละเอียดมากเกินไป - การอบรมให้ความรู้ และการจัดกิจกรรม CSR เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วง

การดำเนินงาน	กระบวนการ	ข้อจำกัด
69 ตัวชี้วัด (กองสวัสดิการ แรงงาน กรมสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, 5 – 16)	พัฒนาศักยภาพ 3. ประกาศ ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ต่อต้าน และให้ความรู้ ยาเสพติด 4. มาตรการเฝ้าระวังพฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 5. มาตรการช่วยเหลือและให้ โอกาสผู้เสพยาเสพติด ในสถานประกอบการ 6. ติดตามและประเมินผล	สถานการณ์ COVID-19 - การสานต่อ/การต่ออายุ โครงการ มยส.
4. สรุบทบทเรียน การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกลุ่มแรงงาน โดย สถานประกอบการ (สำนักพัฒนาการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวง ยุติธรรม, 2563: ง)	1. ประกาศ/สานต่อนโยบาย 2. แต่งตั้งคณะทำงาน 2. จัดทำแผนการดำเนินงาน ระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรม องค์กร 3. จัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึก สร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และสร้าง/พัฒนาเครือข่าย 4. อบรม พัฒนาศักยภาพ ศึกษาดูงานของคณะทำงาน แกนนำ และวัยทำงาน 5. ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงการดำเนินงาน	- การบริหารจัดการเวลาทำงาน ประจำกับการจัดกิจกรรม ด้านยาเสพติดให้เหมาะสม - ในระยะแรกผู้บริหาร พนักงาน บางท่านอาจยังไม่ เห็นความสำคัญให้ความร่วมมือ ดำเนินกิจกรรม - หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนสื่อ องค์ความรู้ไม่ครอบคลุม กลุ่มเป้าหมายสถานประกอบการ - กรณีหากเร่งผลิตสินค้าจะต้อง เลื่อนเวลาส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมด้านยาเสพติดของ พนักงาน - ฯลฯ

การดำเนินงาน	กระบวนการ	ข้อจำกัด
5. สรุบทบทเรียนการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการ โดย หน่วยงานภาคี (สรจ.) (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม, 2563: ง)	1. ศึกษา ทบทวน จัดทำแผน ออกแบบสื่อ 2. ชี้แจง สร้างการรับรู้ มอบแนวทางการดำเนินงาน 3. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ 4. เชิญชวนเจ้าของสถานประกอบการ วิทยากร แสดงเจตจำนงเข้าร่วมกิจกรรม 5. ประกาศเกียรติคุณ มอบโล่ 6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา ดูงาน สรุบทบทเรียน/ผลการดำเนินงาน	- งานด้านยาเสพติด มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่าย และเกิดความเข้าใจผิดว่าอาสาสมัครแรงงาน เป็นสายของตำรวจที่มาสอดส่องหาข้อมูลด้านยาเสพติด - สถานประกอบการบางแห่ง ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ให้ข้อมูลที่แท้จริงกับอาสาสมัครแรงงาน - สื่อต่าง ๆ ไม่น่าสนใจ และไม่เพียงพอ - อาสาสมัครแรงงาน และเครือข่ายมีค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่ เช่น ค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง - ฯลฯ
6. สรุบทบทเรียนการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการ โดย เครือข่าย (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	1. จัดกิจกรรมป้องกันฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างพัฒนาการทำงานเครือข่ายที่มีชีวิต 2. ประสาน สื่อสาร การทำงานระหว่างเครือข่าย 3. จัดทำข้อมูลพื้นฐานสมาชิกเครือข่าย	- คณะทำงานยังขาดความรู้ การพัฒนาการทำงานเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง - ความต่อเนื่องในการรับการสนับสนุนจากหน่วยงานทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง - ความพร้อมด้านเวลา

การดำเนินงาน	กระบวนการ	ข้อจำกัด
สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม, 2563: ง)	4. แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ศึกษา ดูงาน 5. เฝ้าระวัง ป้องกัน กิจกรรม ทางเลือก 6. ส่งบำบัดรักษา ให้โอกาส ติดตาม ช่วยเหลือ	ของแต่ละบริษัทในการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน
7. คู่มืออาสาสมัครแรงงาน ในการดำเนินงานป้องกัน ยาเสพติด (ส่วนป้องกัน ยาเสพติดในแรงงาน กองป้องกันยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวง ยุติธรรม, 2559: 19 – 25)	1. วางแผนการดำเนินงาน ด้วย 3 สร้างความดีป้องกัน ยาเสพติด 2. ปฏิบัติตามแผน 3 สร้าง ความดีป้องกันยาเสพติด - สร้างภูมิคุ้มกัน ทักษะชีวิต ห่างไกลยาเสพติด - สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ - สร้างผลงานด้านยาเสพติด 3. ตรวจสอบ รายงานผล การดำเนินงาน 4. ปรับปรุงให้ดีขึ้น	- สื่อที่แจกมีไม่เพียงพอ ไม่หลากหลาย และไม่น่าสนใจ - งานด้านยาเสพติด มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัย ของอาสาสมัครแรงงาน - อาสาสมัครแรงงาน มีค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด - สถานประกอบการบางแห่ง ไม่ให้ความร่วมมือกลัวถูก ตรวจสอบ

จากแนวปฏิบัติการดำเนินงาน มาตรฐานด้านยาเสพติด สรุบบทเรียน และคู่มือ
การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานที่ผ่านมา จะเห็นว่า
มีข้อจำกัดในการดำเนินงานที่สำคัญ คือ ความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ขั้นตอน
การทำงานยุ่งยากละเอียดมากเกินไป และสถานประกอบการกิจการ ร้านค้า ขนาดเล็ก

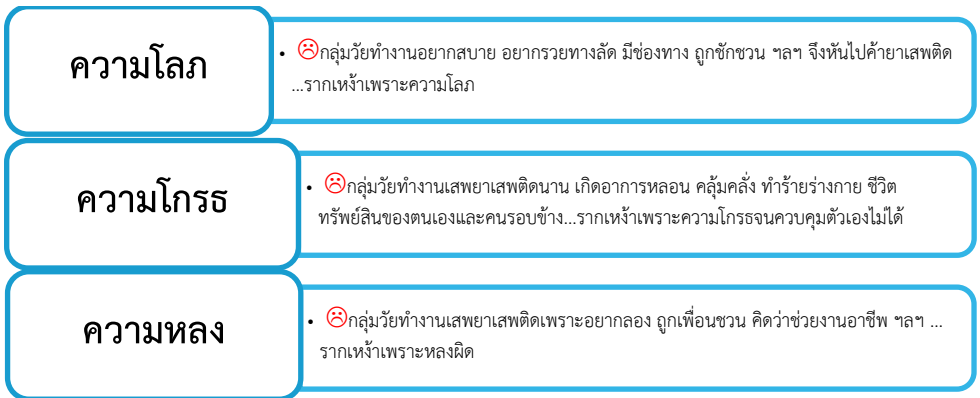
มีข้อจำกัดเรื่องจำนวนคณะทำงานด้านยาเสพติด มาวิเคราะห์ เชื่อมโยง บูรณาการกับหลักพุทธธรรม-อิทธิบาท 4 ศาสตร์พระราชา-เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจิตอาสา ประกอบกับทฤษฎีองค์การ หลักการบริหาร 4M วัฏจักร PDCA แนวทางรับมือ VUCA world และแนวทางรับมือกับการเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล ตกผลึกเป็นองค์ความรู้ระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา ฉบับปรับแก้ไข 2 นี้ มุ่งสร้างความสำเร็จต่อเนื่องยั่งยืนในการดำเนินงาน ลดขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยาก สามารถดำเนินการได้ทั้งสถานประกอบกิจการ ร้านค้า ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และเครือข่าย เชื่อมโยงกับข้อมูล ข้อค้นพบจากการลงพื้นที่/ประสบการณ์ทำงานหาสาเหตุปัจจัย เพื่อเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มวัยทำงาน

3.2 การลงพื้นที่ วิเคราะห์ หาสาเหตุ ปัจจัยอาสา เข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มวัยทำงาน

ถัดจากดำเนินการวิเคราะห์ทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานแล้ว จะมีการลงพื้นที่เก็บข้อมูล วิเคราะห์ หาสาเหตุ ปัจจัยอาสา เข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายวัยทำงาน ซึ่งข้อมูลจากการลงพื้นที่ และจากประสบการณ์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดที่ผ่านมา สืบสาวสาเหตุที่แท้จริงหรือรากเหง้าที่วัยทำงานเสพยาเสพติด พบว่า มาจาก **ความหลงผิด** จึ่งลองใช้ยาเสพติด จึ่งถูกเพื่อนชวนให้ใช้ยาเสพติด คิดว่าช่วยรักษาโรค เพื่อความสนุกสนาน ทำงานได้มากขึ้น ฯลฯ และยังพบว่าสาเหตุที่วัยทำงานเข้าไปใช้ยาเสพติด มีหลายสาเหตุเชื่อมโยงกันเป็นปัจจัย เช่น ช่วงหนึ่งเกิดความอ่อนแอในชีวิต มีปัญหาครอบครัว เพื่อนชวนจึ่งหลงผิดเข้าไปใช้ยาเสพติด หรือเกิดจากความคึกคะนอง รู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพื่อนชวนจึ่งหลงผิดเข้าไปใช้ยาเสพติด เนื่องจากวัยทำงานไม่มีทักษะ

การใช้ชีวิตในทางที่สร้างสรรค์ หรือใช้ปัญญาหาทางออกชีวิตในทางที่ถูกต้องดีงาม นอกจากนี้ เมื่อวัยทำงานหลงผิดเสพยาเสพติดไปนานๆ อาจเกิดอาการหลอน คลุ้มคลั่ง ทำร้ายร่างกายชีวิต/ทรัพย์สินของตนเองและคนรอบข้าง สืบสาวหารากเหง้า พบว่ามาจาก**ความโกรธ**ควบคุมความคิด อารมณ์ การกระทำ ของตัวเองไม่ได้ หรือวัยทำงานที่ค้า ยาเสพติด มีรากเหง้ามาจาก**ความโลภ**: อยากรวยทางลัด อยากสบาย มีช่องทาง ถูกชักชวน ฯลฯ จึงหันไปค้ายาเสพติด โดยไม่คำนึงว่าใครจะเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง จะเห็นได้จากข่าวผลกระทบหรือข่าวการจับกุมวัยทำงานกระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดปรากฏในสื่อโซเชียล ออนไลน์ เป็นประจำ สรุปความสัมพันธ์ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์สาเหตุหรือรากเหง้าของปัญหาที่กลุ่มวัยทำงานเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

เมื่อวิเคราะห์กับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มวัยทำงานมีจุดอ่อน คือ ผู้ใช้แรงงาน บางส่วนมีความรู้เรื่องโทษพิษภัยยาเสพติดน้อย หรือมีความเชื่อผิดๆ เกี่ยวกับการใช้ ยาเสพติดให้โทษ และสื่อประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ไม่หลากหลายรูปแบบ/ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น วิทยุทำงานต่างดาวอ่านหรือฟังภาษาไทยไม่ได้ รวมถึงปัจจุบันมีวิทยุทำงานส่วนหนึ่งใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางเรียนรู้วิธีการใช้ เสพ ค้า ยาเสพติดให้โทษ แต่มีจุดแข็งที่สำคัญ คือ วิทยุทำงานยุคนี้เรียนรู้โทษพิษภัย วิธีการป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติดผ่านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น

สถานประกอบการมีจุดอ่อน คือ นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการบางส่วนมีส่วนร่วมทำงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มลูกจ้างวิทยุทำงานน้อย เนื่องจากไม่มีแรงจูงใจ เช่น มาตรการทางภาษี

กลไกมีจุดแข็ง คือ กลไกการดำเนินงาน เช่น อสร. เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลเขต เจ้าหน้าที่ สรจ. สสค. - สรพ. ฯลฯ ส่วนใหญ่มีจิตสาธารณะและมีการประสานหน่วยงานภาคีในพื้นที่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มประชาชนวิทยุทำงาน แต่มีจุดอ่อน คือ กลไกการดำเนินงานบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

โดยการดำเนินงานในกลุ่มประชาชนวิทยุทำงาน สถานประกอบการ และกลไกมีโอกาส คือ รัฐบาลส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อที่สร้างสรรค์รองรับสังคมยุคดิจิทัล การส่งเสริมคนไทยมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับติดตามเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงแบบองค์รวม

และมีอุปสรรค คือ เกิดการหยุดชะงัก (Disruption) ในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยในกลุ่มวิทยุทำงานรุ่นเก่าบางส่วน และ พบ.ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ยังป้องกันเว็บมืด (Dark web) ไม่ครอบคลุมบนโลกอินเทอร์เน็ตออนไลน์

จะเห็นว่าสาเหตุแท้จริงหรือรากเหง้าที่กลุ่มวิทยุทำงานเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะมีความโลภ ความโกรธ และความหลง ซึ่งความจริงวิทยุทำงานทุกคนอยากเป็นคนดีมีอนาคต แต่ไม่มีทักษะในการใช้ชีวิต การอยู่ร่วมกัน และการทำงาน ประกอบกับ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของกลุ่มวัยทำงาน สถานประกอบการ และกลไกหน่วยงานภาคีเครือข่าย สังเคราะห์ทัศนคติเป็นกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา เป็นกลยุทธ์ 3 ทักษะทำงานยุคดิจิทัลสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ประกอบด้วย ทักษะ การบริหารจัดการชีวิตในทางที่สร้างสรรค์ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และการทำงาน เครือข่ายเพื่อประโยชน์ส่วนรวมให้กับกลุ่มประชาชนวัยทำงาน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย พลิกจุดอ่อน อุปสรรคในการทำงานให้เป็นจุดแข็งและโอกาส ในการดำเนินงานป้องกัน-แก้ปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานได้อย่างแท้จริง เหมาะกับ วิถีชีวิตของคนไทย พร้อมพัฒนาต่อยอดสร้าง/พัฒนาเป็นระบบจัดการปัญหาเสพติด ในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา ฉบับปรับแก้ไข 2 นี้ เพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์ในเชิงรุกสู่ความเป็นเลิศยั่งยืนในการดำเนินงาน สรุปรภาพ ความสัมพันธ์ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ความสัมพันธ์การเชื่อมโยงความสัมพันธ์กลยุทธ์ทักษะทำงานยุคดิจิทัล
สร้างภูมิคุ้มกันจากยาเสพติดกับกรอบแนวคิดระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัย
ทำงาน

3.3 การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่ม วัยทำงาน

ถัดจากขั้นตอนการศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสา และลงพื้นที่ วิเคราะห์ หาสาเหตุ ปัจจัยอาสา เพื่อเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย วัยทำงาน นำมาเชื่อมโยง บูรณาการกับกรอบแนวคิด**หลักพุทธธรรม** อิทธิบาท 4 การมี **ใจรัก ความเพียร การฝึกฝน**ในงานที่ทำ และการไตร่ตรองพัฒนางาน **ศาสตร์พระราชา** เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา, **หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** และจิตอาสา พร้อม**หลักทฤษฎี** องค์การ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ข้อมูลสะท้อนกลับ สภาพแวดล้อมภายนอก **หลักการบริหาร 4M** คน เงิน วัสดุ การบริหารจัดการ **วัฏจักร PDCA** การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบประเมินผล ปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น **แนวทางรับมือ VUCA world** การมีวิสัยทัศน์ร่วม เข้าใจจุดแข็ง จุดอ่อน คิดเชิงระบบ และสร้างเครือข่ายการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และ**แนวทางรับมือการเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานยุคดิจิทัล** การสร้างสิ่งใหม่ตลอดเวลา เรียนรู้ตลอดชีวิต ทำงานเป็นทีม มองภาพรวมการทำงาน อย่างเป็นระบบ และคิดวิเคราะห์รอบด้าน นำมาสังเคราะห์ เชื่อมโยง บูรณาการ หาข้อสรุป ข้อเสนอแนะ โดยให้เหตุผลเชิงอุปนัยจากประสบการณ์การทำงานตกผลึกเป็น องค์ความรู้ระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วย**หลักพุทธธรรม** กับ**ศาสตร์พระราชา** ฉบับปรับแก้ไข 2 นี้ เพื่อสร้างคุณค่าความสำเร็จต่อเนืองยั่งยืนใน การดำเนินงาน พัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ที่มีอยู่เดิมด้วยระบบจัดการปัญหาที่เรียบง่าย ลดขั้นตอนการทำงานยุ่งยาก ซ้ำซ้อน ขับเคลื่อนกลยุทธ์ในเชิงรุก ส่งเสริมการบูรณาการทำงานในพื้นที่ และสร้างการทำงาน เครือข่ายที่เป็นเลิศ ครอบคลุมการดำเนินงานทั้งสถานประกอบกิจการ ร้านค้า ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และเครือข่าย เข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มวัยทำงาน พร้อมรับ

ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สรุปตารางการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบ
ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน
ยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชฯ

แนวคิดทฤษฎี	แนวทางรับมือ VUCA world/การเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานยุคดิจิทัล	การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน
1. เข้าใจ: ปัจจยนำเข้า 1) Men = คน 2) Money = เงิน 3) Material = วัสดุสิ่งของ <<สืบสานต่อยอดทำงานจิตอาสาในหลวง ร.10>>	- การสร้างสิ่งใหม่ตลอดเวลาเรียนรู้ตลอดชีวิต - การทำงานเป็นทีม สร้างวิสัยทัศน์ร่วม มองภาพรวมอย่างเป็นระบบ - ทักษะดิจิทัลคือลองผิดลองถูกอย่างรวดเร็ว การคิดวิเคราะห์รอบด้าน	- การให้ความรู้ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้กับกลุ่มแกนนำ หัวหน้างานวัยทำงาน และเครือข่าย - การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด - การสนับสนุนสื่อ องค์ความรู้ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. เข้าถึง: กระบวนการ (Management) => อิทธิบาท 4 1) เข้าใจ: P = วางแผน+พอใจ 2) เข้าถึง: D = ปฏิบัติตามแผน (ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)+เพียร 3) เข้าถึง: C = ตรวจสอบ	- Vision = วิสัยทัศน์ - Understanding = การทำความเข้าใจ: เรียนรู้พัฒนาสิ่งใหม่ - Clarify = ความชัดเจน - กระจำง: การคิดเชิงระบบ - Agility = ความว่องไว: มอบ	- การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน - การค้นหา ฝัาระวัง - การจัดการปัญหาเสพติด - การให้โอกาสผู้เสพผู้ติด - และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวคิดทฤษฎี	แนวทางรับมือ VUCA world/การเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานยุคดิจิทัล	การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน
ประเมินผล+ฝึกฝน 4) พัฒนา: A = ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น+ไต่ตรง <<สืบสานต่อยอดทำงานจิตอาสาในหลวง ร.10>>	อำนาจ สร้างการทำงานเครือข่าย	วัยทำงาน - การสรุปรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน - เวทีสรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนางานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน
3. พัฒนา: ผลผลิต 1) บริการ 2) ข้อมูลข่าวสาร 3) ความพึงพอใจ <<สืบสานต่อยอดทำงานจิตอาสาในหลวง ร.10>>	1) สร้างระบบข้อมูลทักษะที่จำเป็น 2) สร้างระบบแนะแนวอาชีพ 3) ส่งเสริมการแข่งขันพัฒนาฝีมือวัยทำงาน 4) สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการอบรม	- ทักษะการสังเกตพฤติกรรม - ทักษะการให้คำปรึกษาแนะนำ - ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ - ทักษะการทำงานเป็นทีม - ทักษะทำงานยุคดิจิทัล สร้างภูมิคุ้มกันจากยาเสพติด : การใช้ชีวิต การอยู่ร่วมกัน และการทำงานเครือข่าย
4. พัฒนา: ข้อมูลย้อนกลับ การวิจารณ์บริการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน	- การทดแทนวัยทำงานด้วยปัญญาประดิษฐ์ - ขาดแคลนประชากรวัยทำงาน	- การออกแบบสื่อ องค์ความรู้ที่ทันสมัย เหมาะสม ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายวัยทำงานในยุคดิจิทัล

แนวคิดทฤษฎี	แนวทางรับมือ VUCA world/การเปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานยุคดิจิทัล	การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน
<<สืบสานต่อยอดทำงานจิตอาสาในหลวง ร.10>>		
5. พัฒนา: สภาพแวดล้อมภายนอก ข้อมูลกลุ่มวัยทำงาน <<สืบสานต่อยอดทำงานจิตอาสาในหลวง ร.10>>	- โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยเป็นรูปแบบใหม่ (New Normal Economy) - คนรุ่นใหม่ต้องการมีอิสระทำตามใจตัวเองหันมาทำงาน gig worker มากขึ้น	- แนวโน้มวัยทำงาน/กิจการเสี่ยงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด: วัยทำงาน delivery รับจ้าง ผู้ใช้แรงงาน/กิจการขนส่ง

จากขั้นตอนการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช 3 ขั้นตอน สรุปภาพเชื่อมโยงความสัมพันธ์ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ขั้นตอนการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสา
จัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช

ความคิดริเริ่ม

<<เกิดจากพื้นฐานความรู้ที่ชัดเจน และความคิดที่เป็นระบบ...>>

“...ก่อนที่ความคิดริเริ่มในเรื่องหนึ่ง เรื่องใดจะเกิดขึ้น บุคคลจะต้องมีความรู้ที่ชัดเจนและกว้างขวางในเรื่องนั้น ๆ เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ทั้งยังต้องมีความคิดพิจารณาที่ดี มีระบบ มีหลักเกณฑ์ และเหตุผลที่พร้อมอยู่ด้วย...”

(พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร)

ที่มา: รูปภาพ <https://www.flaticon.com>

❖ การดำเนินงานระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา

ถัดจากศึกษานำกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์ทำงาน ข้อค้นพบจากการลงพื้นที่ นำมาวิเคราะห์ เชื่อมโยง บูรณาการกับแนวปฏิบัติการดำเนินงานมาตรฐานด้านยาเสพติด บทเรียนการดำเนินงาน และคู่มือการดำเนินงาน รวมทั้งข้อจำกัดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน/สถานประกอบการ สังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา (ฉบับปรับแก้ไข 2) นี้ มุ่งผลสู่ความสำเร็จต่อเนื่องยั่งยืนในการดำเนินงาน ลดขั้นตอนการทำงานยุ่งยากให้กับสถานประกอบกิจการ ร้านค้า ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ รวมทั้งเครือข่าย ช่วยให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานที่มีอยู่เดิมเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รองรับขับเคลื่อนกลยุทธ์ในเชิงรุก ส่งเสริมการบูรณาการทำงานในพื้นที่ และสร้างการทำงานเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการศึกษาทำความเข้าใจกำหนดกลไกการดำเนินงาน เข้าถึงการบริหารทรัพยากร และพัฒนาบริหารจัดการระบบสู่ความเป็นเลิศยั่งยืน ดังนี้

■ **การศึกษาเข้าใจกลไกการดำเนินงานอาสา:** มีการศึกษา ทำความเข้าใจสถานประกอบกิจการ ร้านค้า ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ รวมทั้งเครือข่าย ด้วยการคำนึงถึงบริบท และข้อจำกัด ดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของแต่ละกลไกอย่างถ่องแท้

■ การเข้าถึงการบริหารทรัพยากรอาสา 3M

1) M1-มีนโยบาย และผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด ดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานอย่างต่อเนื่อง (เครื่องมือ+คน)

2) M2-มีการอบรมให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพ แกนนำ หัวหน้างาน วิทยากร และเครือข่าย ดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นอย่างต่อเนื่อง ประจำปี โดยใช้สื่อเทคโนโลยียุคดิจิทัลที่ทันสมัยเป็นตัวช่วยสนับสนุน (คน)

3) M3-สนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกลุ่มวิทยากรอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี (เงิน)

■ **M4-การบริหารจัดการระบบอาสาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศยั่งยืน:** โดยกลไกการดำเนินงานอาสา ประกอบด้วย เจ้าของสถานประกอบกิจการ ร้านค้า หัวหน้างาน กลุ่มวิทยากร และเครือข่าย ร่วมกันหรือเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การมีใจรักอาสาวางแผนการดำเนินงานอย่างเข้าใจบริบท: ทุกปีกลไกมีใจรักอาสาจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวิทยากรอย่างเข้าใจบริบท ข้อจำกัด สอดรับกับวิสัยทัศน์ หรือภาพในอนาคตของสถานประกอบกิจการ ร้านค้า และเครือข่าย โดยปรารถนาทำงานที่ทำดียิ่งขึ้น

2) การเพียรอาสาเรียนรู้ดำเนินกิจกรรมเข้าถึงกลุ่มวิทยากร: ทุกปีกลไกเพียรอาสา เรียนรู้จัดกิจกรรมดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ๆ เป็นตัวช่วยให้การดำเนินกิจกรรมสะดวก รวดเร็ว คุ่มค่า และครอบคลุม เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายวิทยากรในสถานประกอบกิจการ ร้านค้า และเครือข่าย ดำเนินงานเกี่ยวกับ

2.1) ติดป้าย ประกาศเตือน หรือสื่อ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับโทษพิษภัยกฎหมาย และแนวทางป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติด ผ่านช่องทางที่หลากหลายรูปแบบ รวมทั้งสื่อออนไลน์ดิจิทัล เพื่อสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วม และภูมิคุ้มกันยาเสพติด

2.2) การตรวจสอบสุขภาพประจำปี ค้นหา สังเกตพฤติกรรม ให้คำปรึกษา แนะนำ ป้องกันวิทยากรไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยสนับสนุน

2.3) การให้โอกาส ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือผู้เสพผู้ติดยาเสพติด หรือดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ค้ายาเสพติด หรือตามความเหมาะสม ในสถานประกอบกิจการ ร้านค้า และเครือข่าย โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยสนับสนุน (ถ้ามี)

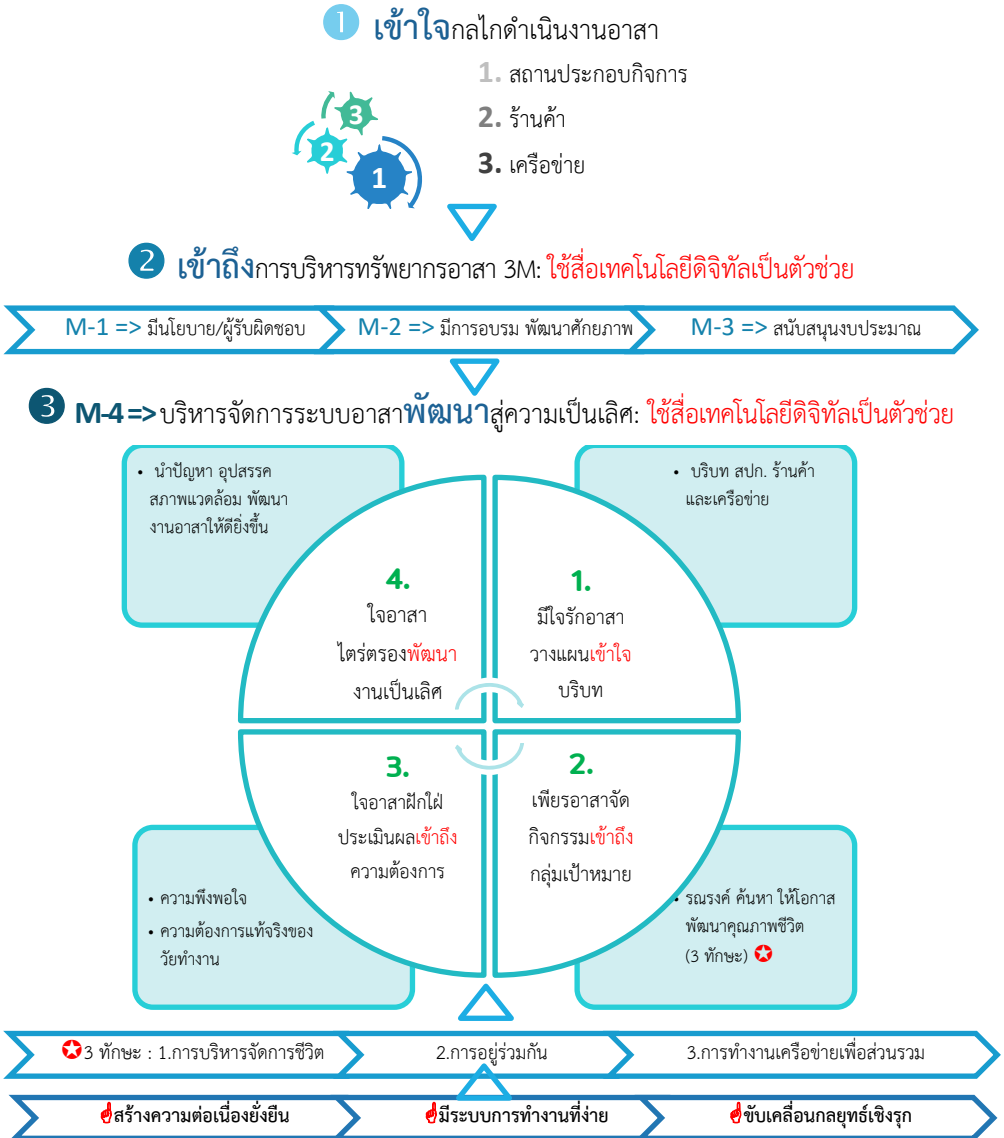
2.4) ส่งเสริมกิจกรรมอาสา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กร (CSR) การพัฒนาทักษะฝีมือวัยทำงาน และเสริมสร้าง 3 ทักษะทำงานยุคดิจิทัลสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ประกอบด้วย ทักษะการใช้ชีวิตในทางที่สร้างสรรค์ ทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข และทักษะการทำงานเครือข่ายเพื่อสังคมส่วนรวม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มวัยทำงานให้ดีขึ้น โดยบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ พร้อมใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นตัวช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในกลุ่มวัยทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ใจอาสาคิดฝ่าฝืนใส่ใจตรวจสอบประเมินผลเข้าถึงความต้องการแท้จริง: ทุกปีกลไกมีใจอาสาฝ่าฝืนใส่ใจสรุปรายงาน ประเมินผลความพึงพอใจ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นตัวช่วยสนับสนุนเพื่อตอบโจทย์เข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มวัยทำงานต่อกิจกรรมที่สถานประกอบกิจการ ร้านค้า หรือเครือข่ายดำเนินการ

4) ใจอาสาไตร่ตรองพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นด้วยปัญญาความดีงาม: ทุกปีกลไกมีใจอาสาไตร่ตรอง ใคร่ครวญงานที่ทำ นำปัญหา อุปสรรค สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม มาพัฒนาปรับปรุงแผนงาน โครงการ กิจกรรม การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานให้ดียิ่งขึ้นด้วยปัญญาแห่งความดีงาม โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยสนับสนุน

ทั้งนี้ ให้สถานประกอบกิจการ ร้านค้า ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ รวมทั้งเครือข่ายดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นหมุนเวียนเป็นวัฏจักรไม่สิ้นสุด พัฒนาการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืน สรุปรูปภาพความสัมพันธังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 ความสัมพันธ์การดำเนินงานระบบจัดการปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

จากการศึกษา วิเคราะห์ ทบทวน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานที่ผ่านมา ประกอบกับข้อค้นพบ ข้อเท็จจริง การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่ มีปัจจัยที่ทำให้กลไกสถานประกอบกิจการ ร้านค้า และเครือข่าย ดำเนินงานระบบได้ประสบความสำเร็จดียิ่ง ดังนี้

1) **การมีความรักพอใจอาสาเข้ามามีส่วนร่วม:** กลไกเห็นความสำคัญ ประโยชน์ มีความรักและพอใจอาสาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมสร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหายาเสพติดกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลในสถานประกอบกิจการ ร้านค้า และเครือข่ายของตนอย่างต่อเนื่อง

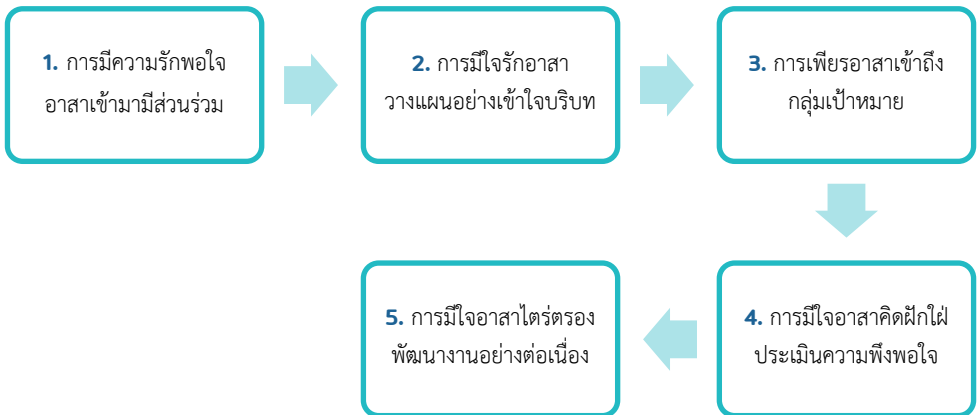
2) **การมีใจรักอาสาวางแผนอย่างเข้าใจบริบท:** กลไกจัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ด้วยใจรักอาสาปรารถนาที่จะให้งานที่ทำดียิ่งๆ ขึ้น โดยมีการวางแผนอย่างเข้าใจบริบท ข้อจำกัดของสถานประกอบกิจการ ร้านค้า และเครือข่ายในพื้นที่อย่างแท้จริงและต่อเนื่อง

3) **การเพียรอาสาจัดกิจกรรมเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย:** กลไกมีความเพียรอาสาเรียนรู้จัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้น่าสนใจ ตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มวัยทำงาน เพื่อเข้าถึงความต้องการแท้จริงของกลุ่มเป้าหมายวัยทำงาน โดยเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตที่สร้างสรรค์ การอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข และการทำงานให้สังคมส่วนรวม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตวัยทำงานให้ดียิ่งขึ้นพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างต่อเนื่อง

4) **การมีใจอาสาฝึกฝนประเมินผลเข้าถึงความต้องการที่แท้จริง:** กลไกมีจิตใจอาสาคิดฝึกฝนสรุปประเมินผลความพึงพอใจ เพื่อเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายวัยทำงานต่อกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5) การมีใจอาสาไต่ตรงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง: กลไกมีจิตอาสา ไต่ตรง คิทธิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย นำปัญหา อุปสรรค สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม ที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานให้ดียิ่งขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง สรุปรภาพความสัมพันธ์ดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 ความสัมพันธ์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราช

5. เทคนิคการสร้าง/พัฒนาระบบที่ดี

ในการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหาอาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชามีเทคนิคช่วยให้การสร้าง/พัฒนาเป็นระบบที่ดี ดังนี้

1) **การคิดวิเคราะห์เชิงระบบที่ง่าย:** มีการสังเคราะห์แบบอุปนัย เชื่อมโยง บูรณาการ การดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน และข้อจำกัดในการดำเนินงาน กับกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้าง/พัฒนาระบบการทำงานที่ง่าย มุ่งพัฒนางานในพื้นที่สู่ความเป็นเลิศและยั่งยืน

2) **การมองภาพการทำงานเป็นองค์รวม:** ทั้งการพัฒนาองค์ความรู้ การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบ และการดำเนินงานระบบอาสาจัดการปัญหาอาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัล ดังนี้

2.1) **มองภาพการพัฒนาองค์ความรู้เป็นองค์รวม:** มีการเชื่อมโยง พัฒนาองค์ความรู้ สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดอย่างเป็นระบบและองค์รวม เริ่มจากพัฒนาความรู้จากการสอนน้องเพื่อนร่วมงานเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสถานการณ์ปัญหาอาเสพติด พัฒนาข้อเสนอแนะเป็นกลยุทธ์ในกลุ่มวัยทำงาน และคิดวิเคราะห์หัตถ์ยอดเยี่ยมขับเคลื่อนกลยุทธ์เชิงรุกด้วยระบบจัดการปัญหาอาเสพติดในสถานประกอบการ เพื่อสร้างความสำเร็จต่อเนื่องยั่งยืนในการทำงานในกลุ่มวัยทำงาน

2.2) **มองภาพการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบเป็นองค์รวม:** โดยเริ่มจาก (1) การศึกษาทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหาอาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน (2) การลงพื้นที่หาสาเหตุ ปัจจัยอาสา หาความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มวัยทำงาน (3) การสร้าง/พัฒนาระบบอาสาจัดการปัญหาอาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานที่ง่ายและยั่งยืน โดยให้เหตุผลเชิงอุปนัยจากประสบการณ์การทำงานและการลงพื้นที่หา

ข้อสรุป ข้อเสนอแนะ สู่ภาพรวมการดำเนินงานของกลุ่มวัยทำงาน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

2.3) มองภาพรวมการดำเนินงานระบบเป็นองค์รวม: เริ่มจากปัจจัยนำเข้า การกำหนดกลไกการดำเนินงานอาสา การบริหารทรัพยากรอาสา (คน เงิน และ เครื่องมือ) และการบริหารจัดการระบบอาสาด้วยหลักอิทธิบาท 4 ผสานหลักเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา => การวางแผน การจัดกิจกรรม (ผลผลิต) การสรุปรายงานประเมินผล (ข้อมูลย้อนกลับ) และการนำปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ สภาพแวดล้อม มาพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น (สภาพแวดล้อมภายนอก)

3) การดำเนินงานตามลำดับชั้น/วัฏจักร: มีการดำเนินงานพัฒนาองค์ความรู้ การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสา และการดำเนินงานระบบอาสาจัดการปัญหา ยาเสพติด เป็นลำดับชั้น/หมุนเวียนเป็นวัฏจักร ดังนี้

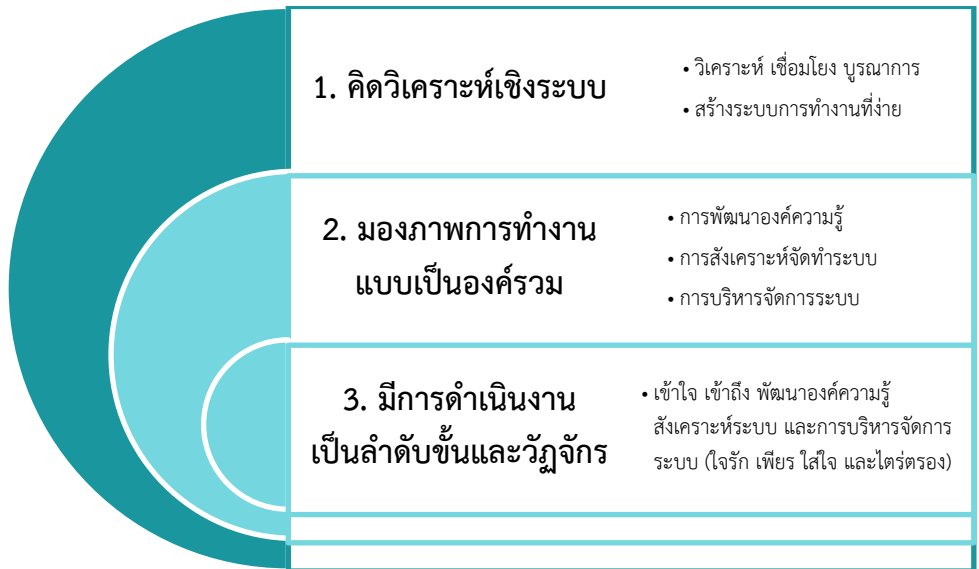
3.1) การดำเนินงานพัฒนาองค์ความรู้เป็นลำดับชั้น: เริ่มจากทำความเข้าใจ องค์ความรู้ “หลักการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ 4” เข้าถึงองค์ความรู้ “หลักการจัดทำกลยุทธ์ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับ ศาสตร์พระราชา” และพัฒนาองค์ความรู้ “หลักการวิเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบจัดการ ปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับ ศาสตร์พระราชา” ฉบับปรับแก้ไข 2 นี้ เพื่อสร้างความสำเร็จต่อเนื่องยั่งยืนในการดำเนินงานขับเคลื่อนงาน กลยุทธ์ในเชิงรุก

3.2) การดำเนินงานหลักการสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาเป็นลำดับชั้น: เริ่มจาก (1) การวิเคราะห์ทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในกลุ่มวัยทำงาน (2) การลงพื้นที่วิเคราะห์หาสาเหตุ/ปัจจัยอาสาเข้าถึงความต้องการ

ที่แท้จริงของกลุ่มวัยทำงาน (3) การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาจัดการปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานที่ง่าย เพื่อลดขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากและไม่สร้างคุณค่า

3.3) การดำเนินงานระบบอาสาหมุนเวียนเป็นลำดับขั้น/วัฏจักร: เริ่มจากการกำหนดกลไกการดำเนินงานอาสาอย่างเข้าใจ การบริหารทรัพยากรอาสาอย่างเข้าใจ และการบริหารจัดการระบบอาสาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ => *มีใจรักอาสาวางแผนอย่างเข้าใจบริบท เพียรอาสาจัดกิจกรรมเข้าถึงกลุ่มวัยทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิต มีใจอาสา ฝ่าฝืนสรุปประเมินผลตอบโต้เข้าถึงความต้องการแท้จริงกลุ่มวัยทำงาน และมีใจอาสา ใต้ตรงพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง* โดยดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นหมุนเวียนเป็นวงรอบหรือวัฏจักรไม่มีที่สิ้นสุด สรุปภาพความสัมพันธ์ดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 ความสัมพันธ์เทคนิคการสร้าง/พัฒนาระบบจัดการปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานที่ดี

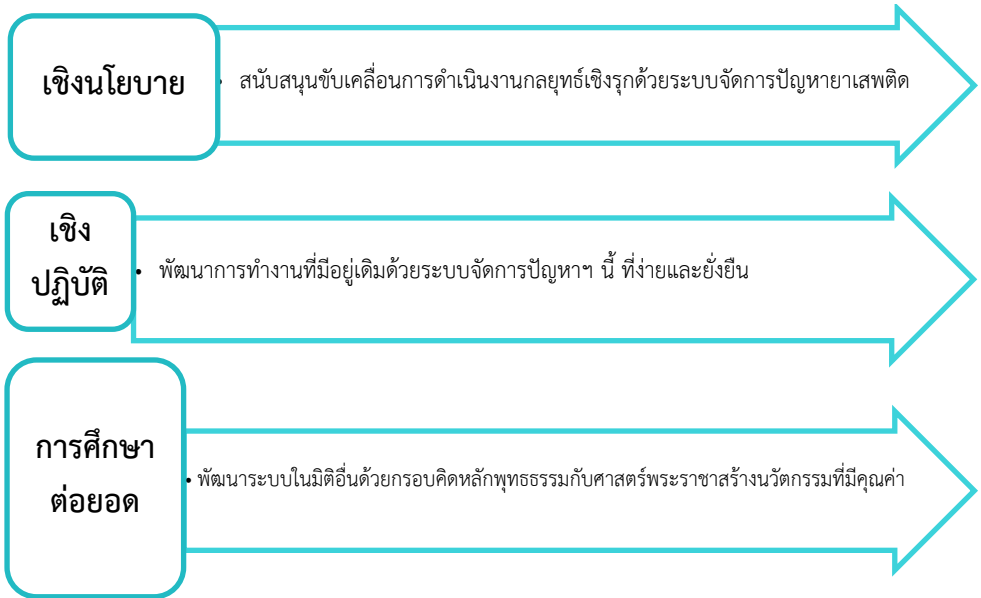
6. บทส่งท้าย

ปัญหาหาสาเหตุติดในกลุ่มประชาชนวัยทำงานส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาสาเหตุติดในกลุ่มวัยทำงานที่ผ่านมาจำเป็นต้องมีข้อมูลสถานการณ์ปัญหา บทวิเคราะห์แนวโน้ม และข้อเสนอแนะ ประกอบการตัดสินใจวางแผน กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และนโยบายขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาสาเหตุติดในกลุ่มวัยทำงานได้อย่างตรงประเด็น ผู้เขียนจึงได้พัฒนาความรู้ที่ได้สอนน้องๆ เพื่อนร่วมงาน ตกผลึกเป็นองค์ความรู้ การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาหาสาเหตุติดในกลุ่มแรงงาน และการจัดทำกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาหาสาเหตุติดในกลุ่มวัยทำงาน พร้อมต่อยอดเป็นองค์ความรู้การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบฉบับปรับปรุงแก้ไข 2 นี้ ซึ่งเป็นข้อมูลการวิเคราะห์/สังเคราะห์เมื่อปี พ.ศ. 2564 สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับบริบทของตนเอง/องค์การ วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างคุณค่าความสำเร็จในการดำเนินงานระบบจัดการปัญหาหาสาเหตุติดที่เรียบง่ายยั่งยืน มีสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด-19 เป็นตัวเร่งให้ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล/นวัตกรรมเป็นตัวช่วยให้การดำเนินงานง่าย สะดวก และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เริ่มจาก 1) การทำความเข้าใจการดำเนินงานอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหาหาสาเหตุติดในกลุ่มวัยทำงาน 2) การลงพื้นที่สืบสาวหาสาเหตุ ปัจจัยอาสา เข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายวัยทำงาน 3) การสังเคราะห์สร้าง/พัฒนาระบบอาสาจัดการปัญหาหาสาเหตุติด ในกลุ่มวัยทำงานที่ง่ายเป็นเลิศและยั่งยืน ช่วยพัฒนาการทำงานที่มีอยู่เดิมเป็นระบบที่ง่าย เป็นเลิศและยั่งยืน โดยมีการดำเนินงาน (1) การทำความเข้าใจบริบทและข้อจำกัดกลไกการดำเนินงานอาสา (2) การเข้าถึงการบริหารทรัพยากรอาสา (3) การบริหารจัดการระบบอาสาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย (3.1) การมีใจรักอาสาวางแผนเข้าใจบริบท/ข้อจำกัดพื้นที่ (3.2) การเพียรอาสา เรียนรู้ จัดกิจกรรม เข้าถึงกลุ่มวัยทำงานด้วย 3 ทักษะทำงานยุคดิจิทัลสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ประกอบด้วย ทักษะการจัดการ

ชีวิต ทักษะการทำงานอยู่ร่วมกัน และทักษะการทำงานเครือข่ายเพื่อสังคมส่วนรวม (3.3) การมีใจอาสาคิดฝึกฝนสรุปประเมินผลความพึงพอใจการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดเพื่อตอบโจทย์เข้าถึงความต้องการแท้จริงของกลุ่มวัยทำงาน (3.4) การมี ใจอาสา ไตร่ตรอง ใคร่ครวญ นำปัญหา อุปสรรค สภาพแวดล้อมภายนอก พัฒนางานป้องกัน และแก้ไข ปัญหาเสพติดให้ดียิ่งขึ้น หมุนเวียนเป็นวัฏจักรไม่มีที่สิ้นสุด เตรียมรับ ความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต พร้อมทั้ง มี 3 เทคนิคในการสร้าง/พัฒนาระบบที่ดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าใน**เชิงนโยบาย** องค์กรฯ สนับสนุนขับเคลื่อนกลยุทธ์เชิงรุก ด้วยระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับ ศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี **เชิงปฏิบัติ** กลไกสถานประกอบการ ร้านค้า และเครือข่าย พัฒนาการทำงานป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดที่มีอยู่เดิมด้วยระบบจัดการปัญหาเสพติดในกลุ่มวัยทำงาน ยุคดิจิทัลฯ ที่ง่าย ไม่ซ้ำซ้อน สร้างความต่อเนื่องเป็นเลิศยั่งยืนในการดำเนินงาน และ**ในการศึกษาต่อยอด** มีการพัฒนาระบบการจัดการปัญหาในมิติอื่นด้วยกรอบคิดหลัก พุทธธรรมกับศาสตร์พระราชฯ ทดลองใช้เป็นองค์ความรู้นี้สร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่า กับสังคมส่วนรวม ตอบโจทย์วิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติประเทศมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 สรุปข้อเสนอแนะ เพื่อการเรียนรู้ พัฒนา ต่อยอด

เอกสารอ้างอิง

กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน. (2561). *การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล*.

กองสวัสดิการแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน. (ม.ป.ป.). *คู่มือการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบกิจการโครงการโรงงานสีขาว*.

กองสวัสดิการแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน. (ม.ป.ป.). *คู่มือการดำเนินงานมาตรฐานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบกิจการ (มยส.) (สำหรับประชาชน)*.

ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม. *คำสอนของพ่อ*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.

ปรัชญา ปานเกต. (2561). *สารานุกรมศาสตร์พระราชา (Encyclopaedia of the King's Philosophy)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

ปราโมทย์ ไม่กล้า. (2559). *การทรงงานของพ่อในความทรงจำ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน).

ประพีร์พรรณ ภาณุะวัฒน์. (2556). *จิตอาสา...คือดอกไม้ที่ให้ผล*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2548). *ธรรมานุชีวิต ฉบับชาวบ้าน*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.

พิศมัย ทองเที่ยง. (2563). *หลักการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการด้วยหลักอริยสัจ ๔ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนอรุณการพิมพ์ จำกัด.

- พิศมัย ทองเที่ยง. (2565). หลักการจัดทำกลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานยุคดิจิทัลด้วยหลักพุทธธรรมกับศาสตร์พระราชา. ฉบับปรับปรุง 2 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2566. จาก <https://dl.moralcenter.or.th>.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2556). ๑๐๘ มงคลพระบรมราชาบาท เพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิตแบบยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศศิมา สุขสว่าง. (2560). “VUCA World ความท้าทายสำหรับผู้ในยุคใหม่”. www.sasimasuk.com สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2563.
- สมคิด บางโม. (2558). องค์การและการจัดการ (Organization and Management). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูน พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สุวิชาญ รักษรตนกร. (2558). บทเรียนการดำเนินงานป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน. (ม.ป.ป.). การจัดการและพฤติกรรมองค์กร: เพื่อสร้างและรักษาความได้เปรียบแข่งขันไว้ให้ยั่งยืนในโกลบอลไลเซชัน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีวีแอลการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักงาน กปร. (2555). หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน).
- สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม.

(2563). สรุบบทเรียนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่ม
แรงงาน โดย สถานประกอบการ.

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม.

(2563). สรุบบทเรียนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่ม
แรงงาน/สถานประกอบการ โดย หน่วยงานภาคี (สรจ.).

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม.

(2563). สรุบบทเรียนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่ม
แรงงาน/สถานประกอบการ โดย เครือข่าย.

ส่วนป้องกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน กองป้องกันยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวง
ยุติธรรม. (2559). คู่มืออาสาสมัครแรงงานในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด.

กรุงเทพมหานคร: หจก. อรุณการพิมพ์.

ส่วนป้องกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม. (2564). คู่มือแนวปฏิบัติการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการ ปีงบประมาณ
พ.ศ. 2564.

วิกิพีเดีย. การสังเคราะห์. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2563 จาก

<https://th.m.wikipedia.org/wiki...>

วิกิพีเดีย. (2562). อิทธิบาท 4. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2564 จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki...>

หน่วยราชการในพระองค์. (2565, 22 ก.ค.). “ในหลวง ร.10 พระราชทานโครงการ
“จิตอาสาเราทำความดีด้วยหัวใจ...”. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2565.

จาก <https://www.thansettakij.com/royal/442798>.

อำพล จินดาวัฒนะ. (2549). *จิตอาสา : พลั้สร้างโลก บทเรียนรู้จากขบวนการพุทธฉือจี้* ได้หวั่น ขบวนการที่เน้นหัวใจของความเป็นมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สร้างสื่อ จำกัด.

Flaticon: *Free vector icons*. สืบค้น ปี พ.ศ. 2563 - 2565 จาก

<https://www.flaticon.com>

OxfordLanguages. “อุปนิสัย”, Oxford Languages and Google. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2563 จาก <https://languages.oup.com/google-dictionary-th/>.

Norbert Wiener. (1985). *Cybernetics: or Control and Communication in the Animal and Machine*. Fourth Printing. The United States: The Massachusetts Institute of Technology.

Peter F. Drucker. (1986). *MANAGEMENT Tasks, Responsibilities, Practices*.

The United States: Truman Talley Books * E.P. Dutton.

Peter F. Drucker. “POWER GAMES หลักบริหาร 4M ในทรรคระของ Peter F. Drucker (*Management Tasks หรือ Management Responsibility*)”, Sebsportclub.

สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2563 จาก

<https://sites.google.com/site/sebsportclub/cpmpany/power-games>.

WIKIPEDIA. (2020). *VUCA is an acronym*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2563 จาก

https://en.wikipedia.org/wiki/Volatility,_uncertainty,_complexity_and_ambiguity

W. Edwards Deming. (1967). *WHAT HAPPENED IN JAPAN?*. Second Printing.

Washington: INDUSTRIAL QUALITY CONTROL.

สร้างความต่อเนื่อง พัฒนาระบบการทำงานที่ง่าย

ขับเคลื่อนงานกลยุทธ์เชิงรุก บูรณาการพื้นที่

สร้างการทำงานเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ

มุ่งสู่ความสำเร็จและยั่งยืน

ติดตามผลงาน ดร.พิศมัย ทองเที่ยง

เว็บไซต์คลังข้อมูลดิจิทัลด้านคุณธรรมความดี ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

<https://dl.moralcenter.or.th> และ App. Moral Touch

การจัดการความรู้ สำนักงาน ป.ป.ส. <https://km.oncb.go.th>

รูปภาพ <https://www.flaticon.com>